

Tájékoztató

a mentális, szociális és egészségügyi problémák miatt nehezen bevonható álláskeresőк speciális közfoglalkoztatási PILOT programjáról

1. A speciális közfoglalkoztatási program

A Kormány általános célja a teljes foglalkoztatás megvalósítása. Ennek érdekében a **jelenleg a közfoglalkoztatásba is nehezen bevonható személyek foglalkoztatását és foglalkoztathatóságát kívánja fejleszteni oly módon, hogy számukra a foglalkoztatás mellett munkaerő-piaci, szociális és egészségügyi szolgáltatásokat nyújt.** Ezen szolgáltatások nagy mértékben elősegítik ezen személyek munkavégző képességének fejlesztését, a munkára történő szocializációjukat.

A közfoglalkoztatás 2016. évi céljairól és a közfoglalkoztatás szempontjából kiemelt települések meghatározásáról szóló 1040/2016. (II. 11.) Korm. határozat 2. d) pontja feladatot határozott meg a Belügyminisztérium, a Nemzetgazdasági Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, valamint a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium számára, hogy a tárcák vizsgálják meg a **foglalkoztatásba mentális, szociális vagy egészségügyi okokból be nem vonható álláskeresőк** személyi körét, valamint a számukra nyújtható, személyre szabott szociális, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatások, felzárkózást elősegítő képzések nyújtásának lehetőségét az érintett személyek foglalkoztatásának, foglalkoztathatóságának növelése céljából.

A speciális közfoglalkoztatási pilot program 2016. július 1-jén került elindításra 5 hónapos időtartamra, 4 megyében (Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Baranya, Zala), 11 helyszínen, mindösszesen 300 fővel. A programot a **jelenleg működő önkormányzati nonprofit gazdasági társaságoknál** (pl. településüzemeltetési feladatokat ellátó szervezetek), **vagy települési önkormányzatoknál valósítjuk meg.** A programban résztvevő települések kiválasztására a BM, az érintett járási és kormányhivatalok, valamint a települési önkormányzatok közös szakmai egyeztetését követően került sor. A megvalósítási helyszínek, az ún. **közfoglalkoztatási pontok** önkormányzatoknál történő létrehozásával a településen és a környező településeken lévő **halmozottan hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatása biztosíthatóvá válik.** Ezzel nő az adott településen a foglalkoztatottak létszáma, helybéli munkalehetőséget teremt az üzem irányítását, szervezését végző lakosok számára, erősíti a település lakosságmegetartó képességét, javítja a nehezen elhelyezhető személyek mentális, szociális helyzetét és foglalkoztathatóságát.

A beazonosított problémák alapján a munkavégzésre képes személyek a közfoglalkoztatási ponton végezhetnek az állapotuknak megfelelő **egyszerű, rövid időn belül elsajátítható, betanított munkafeladatokat** (pl.: egyszerű összeszerelési tevékenység, csomagolás, textilipari, bőripari tevékenységek, dobozhajtogatás, stb.)

Annak érdekében, hogy a célcsoportban lévő személyek problémáit beazonosíthassuk, állapotfelmérésre kerül sor (beazonosítás), amely alapján a megfelelő szakemberhez irányíthatják őket a diagnózis pontos felállítása érdekében. **A beazonosított problémák** (egészségügyi, mentális, szociális, stb.) **alapján kerül sor az egyénre szabott szolgáltatások nyújtására.**

Az egyénre szabott szolgáltatások (munkaerő-piaci, szociális és egészségügyi), a munkaerő-piaci képzések és az egyidejű foglalkoztatás egy programban megvalósuló, komplex fejlesztő csomagja biztosíthatja ezen személyek problémáinak hatékony kezelését, felzárkózásuk elősegítését.

A speciális közfoglalkoztatási program időtartama alatt a résztvevő közfoglalkoztatottak új típusú, **speciális közfoglalkoztatási bérben részesülnének**, melynek összege alacsonyabb mértékű a jelenlegi közfoglalkoztatási bérnél. Tekintettel arra, hogy a **célcsoport halmozott hátrányos helyzete miatt elsősorban nem gazdasági értelemben vett értékteremtő foglalkoztatás valósul meg**, illetve nem elvárható tőlük olyan színvonalú és teljesítményű munkavégzés, ami a többi közfoglalkoztatottól,

így bérezésüket is ennek megfelelően, csökkentett – de a passzív segélyezéshez képest magasabb – mértékű, **napi 6 órás munkavégzés** mellett alakítottuk ki.

A közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról szóló 170/2011. (VIII. 24.) Korm. rendelet módosítása alapján a speciális közfoglalkoztatási bér a következő:

2/C. § (1) A közfoglalkoztatási pontok által indított speciális közfoglalkoztatási programban 6 órában foglalkoztatott közfoglalkoztatott részére megállapított speciális közfoglalkoztatási bér:

- a) havibér alkalmazása esetén 41 556 forint,
- b) hetibér alkalmazása esetén 10 389 forint,
- c) napibér alkalmazása esetén 2077 forint.

(2) A legalább középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén a közfoglalkoztatási pontok által indított speciális közfoglalkoztatási programban 6 órában foglalkoztatott közfoglalkoztatottat megillető speciális garantált közfoglalkoztatási bér:

- a) havibér alkalmazása esetén 53 277 forint,
- b) hetibér alkalmazása esetén 13 319 forint,
- c) napibér alkalmazása esetén 2663 forint.”

2. A közfoglalkoztatottak kiválasztása

A programba történő kiválasztás során **azon ügyfelek kerülnek megszólításra, akik tartósan (több mint 12 hónapja) az álláskeresői nyilvántartásban szerepelnek, nem volt közvetítési eseményük, vagy az rendszeresen sikertelen volt, foglalkoztatásuk folyamatosan megghiúsult az egészségügyi alkalmassági vizsgálatokon, a járási hivatal által is ismert szociális, mentális, vagy egészségügyi problémával küzdenek.**

A speciális pilot programmal kapcsolatban az álláskereső kiválasztása – ahogy a normál közfoglalkoztatási programok esetén is – a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével történik. Ennek során azon álláskereső kerülnek kizárásra, akik esetében *a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról* szóló 2011. évi CVI. törvény 1. § (4a) bekezdése szerinti körülmények fennállnak, az Ft. szerinti megfelelő munkahelyet nem fogadják el.

Nem cél ezen személyek törlése az álláskeresői nyilvántartásból, hanem olyan komplex segítői rendszer kiépítése a feladat, amellyel felzárkóztatásuk megkezdhető. Alapvető elvárás, hogy a regiszterben olyan személyek szerepeljenek, akik munkára kész és képes állapotban vannak, motiváltak arra, hogy elhelyezkedjenek, dolgozzanak, tevékeny részesei legyenek a társadalomnak. Az alulmotivált, többszörös problémával küzdő rétegeket kívánjuk megszólítani, hogy kimozdíthassuk őket jelenlegi állapotukból, amely a megszólított személyek részéről a felajánlott lehetőség mérlegelését, elfogadását, illetve együttműködési szándékát is feltételezi és igényli. Amennyiben az ügyfél ettől a segítségtől elzárkózik, úgy a megfelelő szankciókat is meg kell tenni.

3. A program célja

a) Az egyén számára

Szándékaink szerint a program alkalmas lehet arra, hogy a munkaerő-piaci, szociális és egészségügyi szolgáltatások együttes alkalmazásával a mentális, szociális, vagy egészségügyi problémákkal küzdő álláskereső munkaszocializációja javuljon, meglévő problémáikat megfelelő szakmai segítséggel kezelhessük, **rövid távon alkalmasak legyenek e személyek arra, hogy legalább a normál közfoglalkoztatásban elhelyezkedhessenek, ezáltal jövedelemhez jussanak, hosszú távon pedig a nyílt munkaerőpiacra is kijussanak.**

b) Az Állam számára

A 2008-as gazdasági világválság hatására a munkanélküliek száma mintegy 150 ezer fővel növekedett hazánkban. A kormányzat erre reagálva olyan rendszert kívánt kiépíteni, amely széles tömegek foglalkoztatását és jövedelemhez jutását biztosíthatja. Ennek eredményeként jött létre a közfoglalkoztatás rendszere, amely munkát és megélhetést kínált azok számára, akik a nyílt munkaerőpiacon nem tudtak elhelyezkedni. A Kormány fő célkitűzése, hogy **ne segély, hanem munka alapú társadalom épüljön Magyarországon**. A társadalom legalsó rétegeit nagy tömegben szolgáltatta és szolgáltja meg jelenleg is a közfoglalkoztatás elsősorban az ország hátrányos helyzetű régióiban, ahol piaci munkalehetőség nincs, vagy csak korlátozottan áll rendelkezésre. **2016 júliusában 292 ezer fő volt a regisztrált álláskeresők száma** a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján hazánkban, ami azt jelzi, hogy még a közfoglalkoztatás ilyen mértékű működése mellett is számos állampolgár nem jut munkához, ezzel egyidejűleg munkabérhez. **Az állam feladata, hogy ezen személyek számára is biztosítsa a minimális megélhetéshez szükséges jövedelmet, lehetőség szerint foglalkoztatás keretében és nem segélyezés formájában**. A Kormányzat intézkedéseivel egyre markánsabban kínált lehetőséget a nyílt munkaerőpiac felé történő elmozdulásra mindazoknak, akik képessé váltak az elsődleges munkaerőpiac igényeinek való megfelelésre, akik motiváltak, és akik számára a piaci foglalkoztatók munkahelyet tudtak biztosítani.

A hazai aktív foglalkoztatáspolitikai támogatások értékelése a munkahelyvédelmi akció által nyújtott kedvezmények és ezek költségvetési hatásainak figyelembevétele nélkül nem lehet teljes körű. A közfoglalkoztatás és a többi „hagyományos” aktív eszköz súlyának megítélésekor nem szabad eltekinteni a munkahelyvédelmi akció bérköltség-támogatási programjában érintett csaknem 900 000 főnyi résztvevőtől.

A korábbi kormányzatok nem voltak képesek alternatívát kínálni az álláskeresők egy igen jelentős részének, így ezen személyek jellemzően bennragadtak a segélyezési rendszerben, az álláskeresők regiszterében, elveszítették motivációjukat, elszoktak a rendszeres munkavégzéstől, sok esetben fizikailag, mentálisan leépültek, egyes esetekben szenvedélybetegekké váltak. **Ezen személyek számára meg kell találni a kivezető utat, ami időigényes folyamat és a különböző szolgáltatások (munkaerő-piaci, szociális, egészségügyi) egyidejű jelenlétét kívánja meg**.

Nem cél a közfoglalkoztatottak létszámának folyamatos növelése, ugyanakkor tisztán kell látni, hogy amíg a nyílt munkaerőpiac nem képes az álláskeresők jelentős létszámát befogadni, addig az államnak alternatívát kell kínálni számukra.

Budapest, 2016. szeptember

Belügyminisztérium